

Titel Teknisk Anvisning Lås och Säkerhet		Giltig från 2023-06-29
Dokumenttyp Projekteringsanvisningar	Dokument-id PROJ-0509	Version 3
Godkännare Cecilia Öhlén	Skapare Viktor Ersmarker	

## ALLMÄNNA ANVISNINGAR

- Myndighetskrav ska alltid uppfyllas.
- Minimikrav enligt Maskindirektiv, SSF 200 och gällande SS-EN standard.
- Samtliga installationer ska göras i överensstämmelse med miljöprogram.
- Brandstyrningar enligt brandskyddsbeskrivning.
- Samordning med GFABs övriga Projekteringsanvisningar.

### Redovisning av egenkontroll för projekteringsanvisning.

Projektören skall signera att anvisningar är inarbetad i förfrågningsunderlaget eller totalentreprenaden. Om projektören anser att en anvisning ej är tillämplig i aktuellt objekt skall detta markeras med avvikelse och lämna kommentar under varje stycke.

Signerad projekteringsanvisning med eventuella avvikelser skall redovisas för Gavlefastigheters teknikspecialist och projektledare.

\* Eventuella avsteg ska kontinuerligt godkännas av byggprojektledaren samt teknisk specialist.

42.D.1	Mekaniskt inbrottsskydd (Skalskydd)	Inarbetat	Ej aktuellt	Avsteg
42.D.1.1	Omslutningsytor för byggnad ska ge ett skydd mot inbrott samt uppfylla kraven enligt Skyddsklass 1.			
42.D.1.2	Skaldörrar med skyddsklass 1 ska utföras utan nattlås (godkänd låsenhet klass3). Skaldörrar ska istället utföras med brytskydd i hela dörrbladets längd (C – profil eller likvärdigt) samt bakkantssäkring Skyddsklass 1.			
42.D.1.3	Dörr- och metallglaspartier ska uppfylla SS-EN 1627 MK2 eller SSF 1078 klass 1.			
42.D.1.4	Glas i dörr samt sido- och överljus ska uppfylla klass P4A som lägst.			
42.D.1.5	Dörr- och metallglaspartier förses med karmöverföringar, plats för dörrautomatik och dold kanalisation för larmskydd, kortläsare och elektromekanisk låsning, enligt ”Bilaga Typdörrar”			
42.D.1.6	Dörr- och metallglasparti som ej förses med larmskydd eller kortläsare i detta skede ska förberedas med karmöverföring och dold kanalisation för elslutbleck, magnetkontakt och plats för dörrautomatik.			
42.D.1.7	Beroende på funktion utrustas dörren med draghandtag eller trycke.			
42.D.1.8	Fönster ska uppfylla kraven enligt SS-EN 1627 lägst motståndsklass 2 (RC 2N). Fönster ska vara försett med glas i klass P1A (lägst) enligt SS-EN 356 och monteras enligt MTK Skydd.			
42.D.1.9	Öppningsbart fönster med nederkant lägre än 4m över mark/ståplan ska låsas med certifierat lås enligt SS 3620 lägst klass A eller ha inkrypningskydd samt förberedas med dold kanalisation för magnetkontakt.			
42.D.1.10	Brandventilator ska utföras med inkrypningskydd med galler enligt lägst klass 3 enligt SSF 012 eller SS-EN 1627 MK4.			

<b>42.D.1.11</b>	Taklucka ska låsas invändigt med hänglås och beslag som ej kan demonteras i låst läge.			
	<i>Kommentarer till avsteg:</i>			
<b>42.D.2</b>	<b>Utrymning övergripande åtgärder</b>	Inarbetat	Ej aktuellt	Avsteg
<b>42.D.2.1</b>	Utformningen av dörrars beslagning ska följa krav enligt brandskyddsbeskrivning avseende beslagning och låsning av utrymningsvägar.			
<b>42.D.2.2</b>	För åtgärder för frångänglighet ut till det fria eller utrymningsplats, utförs med anslutning av styrningar till dörrmiljöer från brandlarmsystemet samt med dörrautomatiker för tunga dörrar.			
<b>42.D.2.3</b>	Dörr som nyttjas endast för utrymning kan utföras med dörrbroms som ej dämpar med friktion.			
<b>42.D.2.4</b>	Dörr i larmområdesgräns som nyttjas endast för utrymning larmas med lokal optisk/akustisk summer med separat magnetkontakt. Vid krav på återinrymning ska magnetkontakt kopplas i serie med mikrobrytare i låshus.			
	<i>Kommentarer till avsteg:</i>			
<b>42.D.3</b>	<b>Till-/Frångänglighet</b>	Inarbetat	Ej aktuellt	Avsteg
<b>42.D.3.1</b>	Lokaler som ska utföras tillgängliga ska projektanpassas och sakkunnig tillgänglighetskonsult bör tas med i projekt.			
<b>42.D.3.2</b>	För att underlätta tillgänglighet vid entréer m.m. ska apparater placeras minst 700 mm helst 1000 mm från hörn och dörrslag			
<b>42.D.3.3</b>	Kortläsare och porttelefon bör monteras med (knapp) nr 5 c/c 1100 öfg/öfm.			
<b>42.D.3.4</b>	Tunga dörrar med dörrstängare ska utföras med dörrautomatik.			
<b>42.D.3.5</b>	Tunga dörrar i brandcellsgräns och ej krav på frångänglighet kan utföras uppställda kopplat till brandlarmsystemet.			
	<i>Kommentarer till avsteg:</i>			
<b>42.D.4</b>	<b>Lås och Beslagning</b>	Inarbetat	Ej aktuellt	Avsteg
<b>42.D.4.1</b>	Vid utförande med godkänd låsenhet ska den utföras enligt SSF 3522 lägst klass 3 med förstärkningsbehör i klass 4.			
<b>42.D.4.2</b>	För dörrar i omslutningsyta eller skalskyddsgräns utförs låshus med ovalcylinder med säkerhetscylinderring eller med rund låscylinder.			
<b>42.D.4.3</b>	Samtliga teknikrum ska utföras med iLOQ S5 låscylinder.			
<b>42.D.4.4</b>	Låshus utförs med 50 mm dorndjup.			
<b>42.D.4.5</b>	Låshus med elektriska funktioner tex mikrobrytare ska levereras med fabriksmonterad anslutningsledning, längd 10 m. Driftspänning ska vara 24 volt.			
<b>42.D.4.6</b>	Uppställda pardörrar i brandcellsgräns utförs med automatkantreglar. Kan dörrleverantör uppvisa certifikat gällande endast 1 st. autokantregel i överkantdörrblad godtas detta.			
<b>42.D.4.7</b>	Passivt dörrblad till teknik- / miljörum utförs med utanpåliggande spanjolett.			
<b>42.D.4.8</b>	Passivt dörrblad vid entréer eller liknande utförs med infälld spanjolett med systemcylinder.			
<b>42.D.4.9</b>	Låsschema ska upprättas i samråd med Gavlefastigheter AB			
<b>42.D.4.10</b>	Trycken ska vara med retur fjäder			
<b>42.D.4.11</b>	Behör som normalt berörs ska vara nickelsäkert.			

42.D.4.12	Draghandtag monteras och anpassas mot eventuella utrymningsbeslag typ SS-EN 179. Beslagen får inte kollidera med eller på annat sätt påverkas av draghandtaget. Dold infästning av draghandtag accepteras inte.			
42.D.4.13	RWC monteras ett draghandtag på anslagssidan dörrblad.			
42.D.4.14	Slutbleck i skalskydd samt inre larmzoner ska utgöras av säkerhetsslutbleck.			
42.D.4.15	Elslutbleck ska klara en brythållfasthet av minst 900 kg samt klara listtryck vid öppning och vara knacksäkrade samt levereras med fabriksmonterad anslutningsledning längd 10 m, driftspänning ska vara 24 volt.			
42.D.4.16	<b>Dörrstängare;</b> Ska uppfylla EN1154 lägst klass C1. Armsystem ska vara av typ glidskena förutom i driftutrymmen eller likande utrymmen kan de utgöras av standardarm. Ytskikt dörrstängare ska vara enligt tillverkarens standard, silver eller natureloxerad aluminium.			
42.D.4.17	Branduppställda dörrar med dörrstängare utförs med inbyggd magnet i dörrstängare/glidskena. Dörrkoordinator och medbringare monteras i pardörrar i brandcellsgränser.			
42.D.4.18	<b>Dörrautomatik;</b> Installationen utförs CE märkt enligt Maskindirektivet 2006/42/EC samt enligt SS-EN 16005. Dokumentation avseende installationsansvar, utbildning och riskbedömning ska ges till beställare.			
42.D.4.19	<b>Dörrautomatik;</b> Ska vara av elektromekaniskt utförande med inbyggd fjäder för stängning. Inställning ”Power Assist” ska installeras för dörrautomatik. Ytskikt dörrautomatik ska vara enligt tillverkarens standard, silver eller natureloxerad aluminium.			
42.D.4.20	Branduppställda dörrmiljöer med dörrautomatik kopplas till brandlarmsystemet.			
42.D.4.21	<b>Dörrautomatik;</b> ska anslutas i 1 – vägsuttag.			
42.D.4.22	<b>Sensorlist;</b> Vid montage av dörrautomatik ska sensorlister monteras samt uppfylla kraven enligt SS-EN 16005. Sensorlist ska läsa av hinder med laserteknik. Kanalisation vid nyproduktion ska alltid vara infälld.			
42.D.4.23	<b>Armbågskontakt;</b> Ska vara av metall och vara avspritbar. Armbågskontakt ska vara av typ med dubbla mikrobrytare samt ska ha möjlighet till inställbar tillslagsfördröjning.			
	<i>Kommentarer till avsteg:</i>			

## BILAGOR

### -Principritning Säkerhetsplan

För att i tidigt skede belysa och fastställa kostnader i projekt skall säkerhetsplaner upprättas i samråd med teknisk specialist säkerhet och projektledare GFAB innan projektering av dörrmiljöer utförs. Samordning mot utrymningslarm, inbrottslarm och passerkontrollsystem skall införas på säkerhetsplaner.

### -Typdörrar

Använd framtagna dörrkort som projekteringsunderlag för upprättande av dörrkort. Använd namngivna produkter eller motsvarande med samma funktion.

### -Principritning dörrar

För princip gällande placering apparater och kanalisation dörrmiljöer.